

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

VEZİRKÖPRÜ MESLEK YÜKSEKOKULU

Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü Çocuk Gelişimi Programı

Çocuk Gelişimi-I

Gelişim Dönemleri ve Gelişim Alanları

4. Hafta

özenilen üniversite

1 Gelişim Dönemleri

Gelişim dönemlerindeki yaşlar farklı kaynaklara göre farklılık göstermektedir. Aynı zamanda bu dönemlerin adlandırılmasında da farklılıklara rastlanmaktadır. Onun için farklı kaynaklarda görülen farklı yaş ve adlandırmalar genel olarak taranmış ve en yaygın kullanım şekliyle aşağıda verilmiştir (Acun ve Erten, 1999; Aydın, 2005; Bayhan ve Artan, 2004; Ömeroğlu ve Ulutaş, 2007; Özer ve Özer, 2005; Selçuk, 2001).

GELİŞİM DÖNEMLERİ	
YAŞ PERİYODU	TEMEL GELİŞMELER
1.Doğum Öncesi Dönem (Gebelikten doğuma kadar)	-Temel vücut yapısı ve organlar oluşur. -Fiziksel büyümenin en hızlı olduğu dönemdir. -Çevresel etmenlere karşı duyarlılık çok fazladır.
2.Doğum Sonrası Dönem (Doğumdan 1.aya kadar)	-Gerek çocuk gerekse de anne için oldukça kritik bir dönemdir. -Doğan bebeğin kafası vücuduna oranla çok büyüktür. Boynu çok kısadır, çenesi hemen hemen hiç yok gibidir, burnu yassı bir görünümde dir. -Yenidoğan reflekslerinin görüldüğü dönemdir.
3.Bebeklik Dönemi (1.ay- 2 yaş kadar)	-Bağımlı ama yeteneklidir. -Tüm duyarlar doğumla işler hale gelir. -Fiziksel motor becerilerin büyüme ve gelişmesi hızlıdır. -Öğrenme ve hatırlama becerisi yaşamın ilk haftalarından itibaren mevcuttur. Ebeveynlere ve diğerlerine bağımlılık, ilk yılın sonuna doğru oluşur. -Kişisel farkındalık ikinci yılda gelişir. -Kavrama ve konuşma hızla gelişir. -Diğer çocuklara karşı ilgi artar.
4.İlk Çocukluk Dönemi (2-6 yaş)	-Diğer çocuklara karşı ilginin artmasına rağmen, aile halen yaşamın odağıdır. -İnce ve kaba motor beceriler ve kuvvet gelişir. -Bağımsızlık, kişisel kontrol ve özbakım artar. -Oyun, yaratıcılık ve hayal etme daha detaylı hale gelir. -Bilişsel olgunlaşma, mantık dışı fikirler oluşmasına neden olur. -Davranış büyük ölçüde egosantriktir (benmerkezcil) ancak diğer insanların bakış açısını anlama gelişir.

5.Son Çocukluk Dönemi (6-12 yaş)	-Yaşıtları önem kazanır. -Mantıklı düşünme başlar. -Benmerkezcilik azalır. -Bellek ve dil becerileri artar. -Bilişsel becerilerin artması, okuldan yararlanmayı arttırır. -Fiziksel gelişme durağandır. -Benlik kavramının gelişimi, benlik yapısını geliştirir. -Güç ve sportif beceriler artar.
6.Ergenlik Dönemi (12-18 yaş)	-Fiziksel değişimler hızlıdır. -Üreme olgunluğu oluşmaya başlar. -Kimlik arayışına odaklanmıştır. -Yaşıtları, benliğinin gelişmesine ve onu test etmesine yardımcı olur. -Soyut düşünme ve bilimsel sorgulama gelişir. -Ergen benmerkezciliği bazı davranışlarda sürdürülür.
7.Genç Yetişkinlik Dönemi (18-25 yaş)	-Ergenliğin bitişiyile başlayan dönemdir. -Büyüme çok yavaş seyreder. -Bugüne kadar kazanılanların yerleşmeye başladığı dönemdir.
8.Orta Yetişkinlik Dönemi (25-40 yaş)	
9.Son Yetişkinlik Dönemi (40-60 yaş)	
10.Yaşlılık Dönemi (60 yaş ve üzeri)	

2 Gelişim Alanları

GELİŞİM ALANLARI	
ALANLAR	TEMEL GELİŞMELER
1.Bedensel (Fiziksel) Gelişim	-Bireyin fizyolojik yapısında gözlenen ve ölçümü daha kolay olan değişimlerdir. Örneğin; boyun uzaması, kilonun artması, el ve ayaklardaki büyüme, organların büyümesi, kol ve bacak kaslarının yapısı bedensel gelişim içerisinde yer alır.

2.Hareket (Psikomotor) Gelişimi	-Çocuğun hareket edebilmesi, hareketlerini kontrol altına alabilmesi, bedensel ve zihinsel gelişimle orantılı olarak hareket edebilmesi bu alanda incelenir. El, göz ve zihin koordinasyonunu kazanmaya ilişkin davranışların gelişimidir. Hareket gelişimiyle kastedilen rastgele ve istem dışı hareketler değildir.
3.Zihinsel (Bilişsel) Gelişim	-Bireyin zihninde oluşan faaliyetler bu gelişim alanında incelenir. Bedensel gelişim ile paralel olarak ilerleme göstermekle birlikte her çocukta durum aynı değildir. Olayları algılayabilme, olaylar arasında ilişki kurabilme, analiz ve sentez yapabilme, yeni öğrenmeler ve bunları kullanma becerisi bu alanda incelenir.
4.Dil Gelişimi	-Zihinsel gelişim ile yakından ilgili bir alandır. Bireyin zihninde oluşanları etrafına aktarabilmesi, ilgili soruları sorarak yeni öğrenmeleri gerçekleştirebilmesi, etrafındaki insanlara kendini dil yoluyla anlatabilmesi bu alanda incelenir.
5.Sosyal Gelişim	-Çocuğun zihinsel, bedensel, hareket ve dil gelişimi ile orantılı olarak içinde yaşadığı çevrenin kurallarına ayak uydurabilmesi, insanlarla iletişim kurabilmesi ve bu çerçevede görev ve sorumluluk alabilmesi bu alanda incelenir.
6.Duygusal Gelişim	-Çocuğun yaş özellikleri ile paralel olarak; kendine güveni, kendini ifade edebilmesi, kendini algılayabilmesi ve benlik gelişimi, duygularının kontrolü gibi özellikler bu alanda incelenir.
7.Ahlaki Gelişim	-Çocuğun içinde yaşadığı toplumun beklenti ve değer yargılarını öğrenmesi, insan olmanın özüne ilişkin değer yargılarını kavradığı bir gelişim alanıdır. Zihinsel gelişim ve sosyal gelişim ile yakından ilişkilidir.
8.Cinsel Gelişim	-Çocuğun kendi cinsine özgü rol ve sorumlulukları alabilmesi, cinsiyetine uygun davranabilme becerisinin kazanılması, karşı cinsi tanınması ve karşı cins ile birlikte bu farklılıkların bilincinde olarak yaşaması bu gelişim alanıyla ilgilidir.

KAYNAKÇA

Acun, S. ve Erten, G. B. (1999). Çocuk Gelişimi. İstanbul: Esin Yayınevi.

Aydın, B. (2005). Çocuk ve Ergen Psikolojisi. (2. Baskı). Ankara: Atlas Yayın Dağıtım.

Bayhan, P. S. ve Artan, İ. (2004). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi. İstanbul: Morpa Yayınları.

Ömeroğlu, E. ve Ulutaş, İ. (2007). Çocuk ve Ergen Gelişimi. Ankara: Morpa Yayıncılık.

Özer, D. S. ve Özer, M. K. (2005). Çocuklarda Motor Gelişim (4. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Selçuk, Z. (2001). Gelişim ve Öğrenme (8. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.